

פרשת ויקרא

ו' ניסן תשפ"ה
שנה ט"ז גליון תשנ"ד

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ז

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

דבר אל פני ישראל לאמור נפש כי תחטא בשגגה מפל מצות הוי"ה אשר לא תעשינה
ועשה מאחת מהנה (ד ב).

שאני הגורם על מה שחטאו בני ישראל, וע"ז אמר לו הקב"ה 'מי אשר חטא לי' וגו' שזה לא בא בגללך רק זה בא מהם עיי"ש.

ולפי זה יכולים לומר גם כאן בארבע סוגי חוטאים, שאחד 'אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם' שמה שהכהן חטא הוא בגלל 'אשמת העם' שהעם עשו חטאים בגלל זה נפגם גם הכהן. ואח"כ אומר 'ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל' ופירש רש"י שזה בא החטא ע"י הסנהדרין שטעו, היינו שבא הפגם ע"י ראש הדור.

ואח"כ מפרט התורה עוד שני סוגי חטאים, שכל אחד חטא לא משום הראש הדור ולא בהיפוך, רק כל אחד פגם ע"י עצמו, ולכך בשנים הראשונים כתוב שצריך להביא 'פר בן בקר' כי פ"ר מרמז לפ"ר ניצוצין שצריכין לעלותם למעלה, עיין בעץ-חיים (שער רפ"ח ניצוצין פ"ה) סוד פ"ר ורפ"ח ניצוצין עיי"ש. מה שאין כן בשנים האחרונים לא מביאים פר רק שיער, משום שבראשונים היה הפגם יותר גדול כי כל בני אותו הדור חטאו ולכן צריכים להביא 'פר בן בקר' לעלות את כל הניצוצין ולמתיק את כל הפ"ר דינים, ועי"ז יהיה 'בן בקר' מספר ספיר"ה, היינו שיהיה מתוקן כל הספירות העליונות ויאירו בתכלית השלימות אכיה"ר.

רעוא דרעוין תשפ"ד לפ"ק

האריז"ל (עץ-חיים שער התיקון פ"א) ששם מ"ה הוא שורש עולם התיקון. ששם מדובר באדם שרוצה לתקן ולעלות את הרפ"ח ניצוצין לא בגלל חטאיו אלא בגין חטא של אדה"ר, ולכך כתוב אדם דא אדם קדמאה, מה שאין כן כאן שמביא קרבן בגין חטאיו ולכך כתוב נפש.

ולזה מביא קרבן מבהמות, כי איתא ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת נח אות קנו) כי נר"ן של אדם מתגלגלין בזי"ן ספירות, והנפש הם עבדיו ובהמותיו, ואם פגם בנפש דהיינו במעשה, גורם לו צער מעבדיו ובהמותיו וכו' עיי"ש. ולכן מובן למה כשאדם חוטא צריך להביא קרבן מבהמות, כי ע"י הקרבת הקרבן מבהמה יעלה את החלק הנפש שלו שנתגלגלה בבהמה. וזהו כוונת הזוהר הקדוש (ח"ב קעח). וז"ל: היינו דכתיב, 'אדם ובהמה תושיע הוי"ה' (תהלים לו ז). חד בכללא דאחרא משתכחא. בהמה בכללא דאדם, 'אדם כי יקריב מכם קרבן להוי"ה מן הבהמה' משום דאתכלל בכללא דאדם.

והנה איתא עוד ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת כי תשא אות ט) על הפסוק 'ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת' (שמות לב לב) שיש שני סוגי חטאים, אחד שחטאו בני ישראל הוא ע"י שהצדיק וראש הדור היה לו הרהור לא טוב וע"י זה בא שבני דורו יעשו עבירה בפועל ממש, ויש בהיפוך שע"י שבני ישראל עושים עבירה נפגם ע"י זה הדעת בראש הדור, ולזה אמר משה רבינו 'מחני נא'

הנה הזוה"ק (ח"ז טז). מתמה למה כתוב נפש כי תחטא ולא רוח ולא נשמה עיי"ש. וגם למה בתחילת הפרשה כתוב 'אדם כי יקריב מכם קרבן להוי"ה' (א ב), למה אדם ולא איש, עיין במדרש (ויק"ר ב ט). ועוד צריך להבין למה כשאדם חוטא צריך להביא קרבן ממיני חיות ובהמות דוקא.

ועוד רואים מהפסוקים ארבע מיני אופנים שאדם חוטא, אחד 'אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם' (ד ג). והשניה 'ואם כל עדת ישראל ישגו' (ד יג). והשלישית 'אשר נשיא יחטא' (ד כב). והרביעית 'ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ' (ד כז).

והביאור בכל זה יש לומר, שמשום שכאן מדובר באדם שחטא, ולכן כתוב בדוקא נפש כי ידוע שע"י התגברות חלק הרע שבנפש הבהמית הוא הגורם שיחטא האדם, כדאיתא בזוה"ק (ח"א עט:): נפש הבהמית דא נפש מסטרא דיצר הרע. וכמבואר בכתבי מרן האריז"ל (עץ חיים שער קיצור אבי"ע פ"ב) שארבע יסודות שהם ארבע חלקי נפש הבהמית מורכבים מטוב ורע, ומאותו חלק הרע שבנפש הבהמית נזון היצה"ר עיי"ש.

מה שאין כן בתחילת הפרשה ששם מדובר באדם שרוצה להקריב קרבן נדבה כמו שפירש שם רש"י, לכך כתוב שם אדם, כמבואר בתיקוני זהר (קז). אדם כי יקריב מכם קרבן להוי"ה מאי אדם, דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו קריבו דאתוון. וזה ידוע מכתבי מרן

עטרת פז

אמרות טהורות מרבותינו ז"ע

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מקום קרבן להויה וגו'. (א ב)

אפשר לפרש ולרמוז, כי המפרשים הקשו למה כתוב תואר 'אדם', כי הרי יש לאיש הרבה תארים. ורש"י הקדוש מפרש, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל (ויק"ד ב ז). אבל הנראה לי לומר בס"ד שאיתא כאן במדרש הה"ד שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. לכאורה קשה, מה השייכות כאן לקריאת שמע. אלא כי לכאורה קשה, אם אחד חוטא למה צריכים להביא קרבן על חטאתו, מי שחטא צריך לחייב לו את נפשו, ואפשר לפרש כי איתא בספרים הקדושים על הפסוק בפרשת אחרי וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו (טו ז) שפירשו שאפילו הכהן הגדול בעת שעשה העבודה ביום הקדוש, היה אסור להיות בתואר אדם, רק היה צריך להיות בהתפשטות הגשמיים מסירות הנפש. וזה אפשר לפרש כאן ג"כ הקריאת שמע היא מסירות נפש שצריך אדם בעת קבלת עול מלכות שמים למסור את נפשו עבור קדושת הבורא עולם, וזה שפיר קאמר הה"ד שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד שזה מסירות נפש אמונה בהבורא עולם. וזה 'אדם כי

יקריב' מכס' קרבן לה' שצריך אדם בעצמו בעת שמביא קרבן לה', צריך להקריב את עצמו שלא להיות בתור 'אדם', רק בהתפשטות הגשמיים שזה מסירות נפש על חטאו אשר עשה, וזה 'קרבן להויה' בשלימות ואז יהיה 'רית ניתוח להויה'.

מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרא

קסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו (א ד)

רצה לומר אז כשבא בר ישראל למדרגה גדולה כזו, שעולה קרבנו ועד היכן סליקו דקרנא, עד אין סוף, כנודע. לזה וסמך ידו של הקב"ה כביכול, כנודע דלית שמאלא בהאי עתיקא, ושם נכלל כביכול שמאל בימין, והכל אחדות אחד יחיד ומיוחד, לזה וסמך הקב"ה ידו על ראש העולה כדאיתא כיוצא בו אצל לימוד התורה הקדושה בהקדמת הוזהר (ה ע"א) אמר רבי אלעזר, מה דכתיב 'ובצל ידי כסיתך' (ישעיה נא טו) אמר ליה בשעתא דאתמסר אורייתא למשה, אתו כמה ריבוא דמלאכין עלאין לאוקדא ליה בשלהובא דפומיהון, עד דחפא עליה קב"ה, והשתא דהאי מלה, של לימוד התורה וחידישיו, סלקא ואתעטרא וקיימא קמי קב"ה, איהו חפי על ההויא מלה וכסי על ההוא בר נש, דלא אתמודע לגביהו אלא קב"ה, ולא יקנאון לגביה ע"ש. לזה אמר הכתוב כאן ג"כ, כשבא בר ישראל למדרגה כזו כנ"ל, אז וסמך הקב"ה את ידו על ראש העולה שלא יקטרג עליו שום מקטרג, בין למעלה ובין למטה כנודע. עד שתרצה לו העולה הזו לפני יוצר בראשית, לפניו ממש, וכן בא למטה שמכפר על האי בר נש כל

עונותיו, ואין לאיש בר ישראל הזה עוד שום פחד. וזהו ונרצה לו לכפר עליו ממש והבן.

בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרא

ונתנו בני אהרן הפהו אש על המזבח ונרצו עצים על האש (א ט)

עצים על גבי האש. שמצות נתינת אש של הדיוט הוא ליתן אש ואח"כ עצים. והטעם כדי להדבק אש הדיוט עם אש של גבוה. והרמז לצורך עבודה, שצריך מקודם להכין עצמו לתשוקת המצות ולהדליק עצמו באש הלבתי, ואח"כ לעשות המצות בפועל, וטעם ב' אישים' כי אש של גבוה עומד כאריה (זוה"ק רכד:), להשפיע אור ושפע אלהי על הנבראים, וצריך אש של הדיוט שהוא התשוקה של מטה, להדבק עצמו בשכל כל השכליים, והבינהו.

עשירית האיפה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא

על קל קרבןך תקריב קמלח (ב י).

מלת 'תקריב' מורה שיקריב ושום דבר לא ימנעהו לא שבת ולא טומאה. הקשה הרב בעל משנה למלך (הלכות שבת פ"א ה"ה) הרי אין עיבוד באוכלין, ולמה לי קרא תקריב אף בשבת. ויש לתרץ, דהמלח נתבשל באש, דהא מצוה להביא מלח סדומית שאינה שובתת (מנחות כא), כי מלח שלנו הנילקח מן המים כבר נתבשל ואין בישול אחר בישול, והרי מלח שלנו שובתת בשבת, אבל מלח סדומית אינה שובתת אלא נתחלל שבת בבשולה, ולזה צריך קרא לרבות.

עשירית האיפה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבותינו ז"ע

ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר (א א).

ולהבין החילוק שבין 'וידבר' ל'ויאמר', אשר נתקשו בו המפרשים מאוד. ידוע שבכל מקום שנאמר 'וידבר הויה אל משה' מפרש התרגום ומליל הויה עם משה, ובמקום שנאמר 'ויאמר הויה אל משה' מתרגם ואמר הויה למשה, חוץ אצל פרשת נחלות נאמר 'ויאמר הויה אל משה' (כמדבר כו ז) מפרש התרגום ואמר הויה עם משה, וזה לא מצינו בכל הכתובים. וכן יונתן בן עוזיאל תירגם בכל מקום כנ"ל, חוץ אצל פרשת נחלת תירגם כנ"ל.

ולהבין זה הדבר העמוק, ידעו שתיבת אמירה הוא על המחשבה, ממילא הוא יותר חשוב מהדיבור. וגם ידוע (רש"י שמות טו ג) שתיבת אמירה הוא לשון רכה הנאמר לנשים והוא לשון נוקבא, אבל תיבת דיבר יורה על תוקף הנאמר לאנשים זכרים. ממילא הדיבור יותר חשוב שיורה על רב כחן של שביב ישראל ושל משה, שיכולין לקבל דיבר תקיף.

ומעתה יצאתי להשכיחך, שפרשה שנאמר בה 'ויאמר ד' אל משה' יורה שענין פרשה זו נמשכת

היפך שנמשך ממקום חזתון, לכן יכול משה וישראל לקבלו בלשון תקיף ומדבר ד' עם משה פנים בפנים, ולכן מתרגמין ומליל ד' עם משה, דהיינו עם הכנת משה ועם כחו, וגם עמו שוה בשוה כביכול דהיינו פנים בפנים.

אבל אצל בנות צלפחד בפרשת נחלות נאמר מקודם 'ויקרב משה את משפטן לפני הויה' (כמדבר כו ה), ממילא אנו רואין שהיה על ידי הכנת משה, ובודאי היה הדיבור עמו פנים בפנים, ואעפ"כ נאמר ויאמר, ולכן בהכרח לתפוס פירש אל"ף של ויאמר, דהיינו שמורה על שהוא ממקום גבוה לערך ישראל, וכיון שזכו בנות צלפחד לכתוב פרשה זו על ידיהן, על ידיהן דייקא והיה לערך השגתן. ואף על פי שהיה הענין הזה ממקום גבוה ונעלם, הכין עצמו משה לקבל גם שם האמירה פנים בפנים, אע"פ שהיה למעלה מהשגת ישראל, כיון שזכו בנות צלפחד לכתוב על ידיהן והבן. ולכן פירש התרגום ואמר ד' עם משה, והבן מאוד ומאוד.

ומעתה כשהיו ישראל כמנודין (יבמות עב), היה כל הענינים למעלה מהשגתן, ולכן בהכרח לכתוב לשון אמירה גם אצל משה שרב כחו, כי אינו מדבר עמו אלא בשביב ישראל כמדריגתו. ויהי כאשר תמו, נאמר וידבר על ענין הנ"ל בעצמו. ומעתה ראה חביבתן של ישראל, שמישה שרב כחו לא היה יכול לקבל מה שהוא למעלה מהשגת ישראל אלא בדרך אמירה לשון נקבה, ובה יתרצו כל המבוכות בעזר החונן לאדם דעת.

עשירית האיפה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא

ממקום גבוה מאוד, אשר ענין אמירה יורה עליה, ממילא משה לא היה מכין עצמו לקבל אמירה זו, כיון שהוא ממקום גבוה יותר מכחן של ישראל ולמעלה מהשגתו, ממילא כשהיה אלהי יתברך רוצה להמשיך לו אמירה, בהכרח היה מתלבש עצמו אור אלהי כביכול למדריגה קטנה המורה על לשון נקבה כביכול, כדי שיוכל משה לקבל הענין הגבוה הזה, ואילו היה מדבר עמו ענין הגבוה הזה כמדריגת פנים בפנים היה נתבטל ממציאיות, ולכן בהכרח להלבישו ולדבר עמו במדריגה קטנה לערך השגת ישראל, אע"פ שאפשר משה רב כחו לקבל גם אמירות פנים בפנים, אעפ"כ כיון שהיה הענין למעלה מהשביב ישראל ומהשגתו, הוצרך האור להתלבש עצמו באמירה רכה, כי בעת קיבל משה האמירות והדיבורות, היה בהכרח עומד במדריגות ישראל ובשביבם.

ולכן מפרש התרגום אצל אמירות ואמר ד' למשה, להורות ב' דברים, שהיה בלתי הכנתו, כי אי אפשר להכין עצמו למקום גבוה כזה, וגם להורות שלא היה המדריגה הגבוהה הזה פנים בפנים עם משה, כיון שמדריגה זאת למעלה מהשגת משה וישראל. אף על פי שאפשר שהיה עומד משה בעת קבלת אמירות במדריגה יותר גבוה מעת קבלת הדיבורות. אעפ"כ לערך מקום גבוה כזה אשר שם אמירה מורה עליו, לא יכול לקבל מקום כזה פנים בפנים אלא על ידי אמירה רכה לשון נקבה של מקום גבוה כזה, והבינהו מאוד. אבל הדיבור יורה

עטרת זקנים

יומא דהילולא ממאורי הדורות

רבינו משה בן רבי נחמן זצ"ל הרמב"ן י"א ניסן ה"א ל'

הרמב"ן לא זכה לראות ספר זוהר ולכן בכמה דבריו הוא היפך מדברי זוהר. הרמב"ן העיד על עצמו שלא זכה לראותו. הרמב"ן לא ראהו כמובח מדבריו. גילוי אליהו פנים בפנים. גילוי אליהו כאשר ידבר איש אל רעהו. גאווה הוא שורש ע"ז. איך על ידי תפלה נשתנה הגור דין מרעה לטובה.

הרמב"ן לא זכה לראות ספר זוהר ולכן בכמה דבריו הוא היפך מדברי זוהר

דע אחי שספר זוהר חיברו רבי שמעון בר יוחאי, ורבי אבא היה כותב כל מה ששמע, הן ממנו הן מן החברים, ורב אבא הוא רב בעצמו, שחי שלוש מאות שנים, ואח"כ גלה רב לבבל, ולקח עמו כל הכתבים, ומסר אותם לראשי ישיבות, ולא ניתן להעתיקו כי היו מצניעים אותו, ולא ניתן לו רשות לגלות, והיה מצוי בבבל ביד ראשי ישיבות רבנן סבראי והגאונים. ובסוף ימי רבנן סבראי תחילת הגאונים, היה איש קדוש אחד, שהיה בו נשמת רבינו ממש, שהרי משה מגולגל בכל דוד ודוד (וזהו ח"ג קנו), והוא עסק בספר זוהר בקדושה וטהרה, וסידר אותו סדר נאה על הפרשיות של תורה, ומרוב קדושתו זכה שנתגלה אליו כל החברייא, רבי שמעון בר יוחאי עם חבריו, וכל הנשמות ממתנותא דרביעא, ואליהו זכרונו לברכה היה מצוי אצלו בכל שעה. והוא חיבר ספר 'רעיא מהימנא', וקרא לזוהר 'חבורא קדמאה', וגם סידר 'ספר התיקונים', שחיבר במערה רבי שמעון בר יוחאי עם רבי אליעזר בנו, והוסיף בו כמה דברים מן זוהר, וגם דבריו וחידושו. ואל תתמה על זה, שהרי מרן האר"י החי היה לו כל אלו המדרגות, ויותר הרבה מזה, ומה שתמה אם היה כמותו בין הגאונים. וספר 'רעיא מהימנא' ו'תיקונים' עמוק עמוק אין מי ששייגנו, אלא לאיש אשר רוח אלוקים בו, כמו למרן האר"י, בכל אות ואות ממש יש בו סתימין ורזין פליאין, עד אין לשער ולהעריך, ולא נמצא עמוקות כמותו בכל ספר זוהר, וכל ספר הזה היה מצוי בישיבת הגאונים עד רב האי גאון, כמבואר ברמב"ן, והרמב"ן לא זכה לראותו כמו שכתב הוא בעצמו (בפירושו עה"ת בראשית ה' א) [זו"ל: וכתב רבינו שרירא הגאון, שמסרו חכמים אחד לחברו הכרת פנים וסדרי שרטוטין, מקצתן אמורים בסדר פסוק 'זה ספר תולדות אדם', ומקצתן בסדר פסוק של אחריו 'זכר ונקבה בראם' ואין מוסרים סתרי תורה ורזין אלא למי שרואין בו סימנין שראוי לכך אלו דברי הגאון, ולא זכינו בהם, עכ"ל. ועיין עוד בדרשת 'תורת ה' תמימה' להרמב"ן ז"ל (ד"ה ועוד יש ידיעה), מה שהרחיב בוה"ל, ולכן בכמה מקומות כתב היפך דברי זוהר. והרמב"ם נראה מדבריו בכמה הלכות ועניינים שראה אותו בוודאי, וכשנתדלדל הרבה ישיבות בכל, נתגלה ספר הקדוש הזה לכל העולם ברשות קודשא בריך הוא ושכינתה.

עתיב מצותיך תורה א, לב

הרמב"ן העיד על עצמו שלא זכה לראותו

רבי שמעון בר יוחאי חיבר ספר זוהר, עם תלמידיו הקדושים, וציוה להם לכתוב כל דבריו בספר, להניח ברכה אל דור אחרון, ורב היה הכותב אצל רבי שמעון בר יוחאי, והוא רבי אבא הנזכר בוהר, והוא כתב כל זוהר והאידרות דרשות דרשות, ורבי שמעון בר יוחאי גור עליו שיגלה עם הספר הזה לבבל, [כמו שכתוב בוהר (ה"א דף צו:)] גזרנא דבאורייתא דא יגלוך לבבל בני חבריא, וח"ו דאתענשו אלא בגין דמלין אתגליין ביניהו, כל כך יגלוך בין חברייא, וילפיין אינון אורחין ואכסיין מלין בגויהו, דהא מלין לא אתגליא אלא בינא, דהא קודשא בריך הוא אסתכס עמנא ע"ש, ורב גלה בני חבריא דבבל עם ספר זוהר, והיה מצוי אצל ראשי ישיבות שבבל באתכסיא, ולא ניתנו להעתיק אלא לאיזה גאון וראש עולם, והגאונים כינו שמו 'מדרש יהי אור', ויש שכינו אותו 'מדרשו של רבי שמעון בר יוחאי', וכשתעייין בספרי הגאונים הקדמונים תראה העתק אות באות כמה ענינים מספר זוהר, בספר רב חמאי גאון, ורב האי, ובעל ספר הקנה מביא את דברי זוהר אות באות רבי פתח ע"ש, ובעל ברית מוחה מביאו ויש שם טעות סופר כאשר העיד הגאון אזולאי שראה ברית מנוחה כתב יד ספר אחד הערוך, ובפרט בדברי רש"י יש הרבה ענינים נרמזים שאינם בשום מקום, אלא שראה אותו בישיבה בספר זוהר, והרמב"ם כמה פסקי הלכות של לקח אותם אלא מספר זוהר שראה אותו ולמד בו, כגון הדלקת הנרות בערב ובבוקר על המנורה, ובענין ברכת השם בשם אדני', וכן כמה דברים למאות שלקח אותו מספר זוהר, אלא שהיו מוסין ומעלימין הרבה ספר זוהר כמו שציווה רבי שמעון בר יוחאי לרב הכותב, והרמב"ן העיד על עצמו שלא זכה לראותו, בהקדמה בענין ואתה תחזה (בפירושו עה"ת בראשית ה' א), וכשנתדלדל ישיבות בכל לגמרי, וגלה ישראל מעבר לעבר נתגלה ספר זוהר הקדוש הזה לכל העולם.

זוהר ח' ח"א דף מ:

הרמב"ן לא ראהו כמובח מדבריו

'ספר זוהר' מן ראשית עד גמירא, כתבו רבי אבא, וכשירד רב לבבל הוליך עמו את הספר הזה, כפי שנצטווה יגלוך לבבל, והיה אצל ראשי ישיבות בכל בכתב יד, לא יראו החוצה, והיה מונח אצל ראשי הדור, וכשהיו רואים מי שראוי למעשה מרכבה היו מוסרין לו זה הספר, ומלמד עמו מעשה מרכבה, ובכל ימי הגאונים לא יצא ספר הקדוש הזה לאור, כי היה חמדה גנוזה אצלם בכתב יד, ואחר שנתדלדלו ישיבות הגאונים בבבל, נתגלה מעט ספר הזה ליחידי סגולה, הרב אלפסי ראה אותו ולא היה שכיח כלל, והרמב"ם ראה אותו ולמד בו והיה בקי בו, והרמב"ן לא ראהו כך מוכח מדבריהם, ובימיהם כבר נתגלה מעט בהסתר והעלם, אל השרידים אשר ה' קרא, ורבינו בחיי הראשון מביא ממנו הרבה, וקורא אותו בשם 'מדרש יהי אור', ואח"כ ברשות אל איום נתגלה בגילוי רב לכל ישראל בימי הטור.

זוהר ח' ח"ג דף כט.

גילוי אליהו פנים בפנים

מבואר בתקוני זוהר חדש אית למאן דאת עתיד לאתגלייא ליה מסטרא דנשמתא - בשכח דיליה. ואית

למאן דאת עתיד לאתגלייא ליה בחכמתיה - בעת עסקו ברזין דאורייתא בעומק, נתגלה להצדיק אור אליהו ומאיר לו ומדריכו בדרך אמת. ואית למאן דאת עתיד לאתגלייא ליה פנים בפנים מסטרא דגופא - ומדריגה זאת היה למרן הרב ישראל בעל שם טוב, וכשמתלבש אליהו בגופו להראות לצדיק, אזי חייב בכל המצות מניח תפילין וציצית וכיוצא, וזהו המדרגה גדולה שמדרגת גילוי אליהו, והוא היה לתנאים ולראב"ד ולרמב"ן, ולמרן האר"י ומרן הרב ישראל בעל שם טוב.

זוהר ח' הקדמת זוהר

גילוי אליהו כאשר ידבר איש אל רעהו

אמר מרן מי שיש לו נשמה מדעת עליון דמושה כמון מרן האר"י והרב ישראל בעל שם טוב וכיוצא, הוא בעצמו נעשה סנדק אליו, ולשאר אינו אלא איזה ניצוץ אליהו, כי כן לכל נפש ישראל יש בו ניצוץ רוחא קדמאה שיש בו חלק לכל נפש ישראל, והוא בחינת אליהו שיש בכל נפש ישראלי המעורר אותו לתשוקה עליונה לעבודת השם יתברך, כמבואר בתקוני זוהר חדש דאית מאן דאת עתיד לאתגלייא ליה מסטרא דנשמתא - בשכח דיליה, וזה המדריגה רואה אותו בעיני השכל ואינו מזדעזע כלל, והוא מגלה לו בשכח רזין פליאין, ורזין סתימין, רזי דרזין, והוא שליח מקודשא בריך הוא ושכינתא לגלות לו רזין, ואית למאן דאת עתיד לאתגלייא ליה פנים בפנים מסטרא דגופא - שאליהו מתלבש בגוף שלו, וזה המדריגה היה לתנאים ואמוראים, ולרמב"ן והראב"ד, ומרן האר"י ומרן הרב ישראל בעל שם טוב, ולרבינו אלימלך שתי פעמים, והוא מדריגה גדולה עד מאוד, והוא מזדעזע הרבה, ולולי שמתלבש בגוף אין ביכולת לסבול כלל אורו הרב, ומדבר עם הצדיק כאשר ידבר איש אל רעהו.

זוהר ח' ח"ב דף שסד:

גאווה הוא שורש ע"ז

אמרו בשם הרמב"ן. זעירין אינון שאין עושין עצמן אלוה כפרעה הרשע, והוא אל זר ונכר גאווה וגדלות, מלך עליון ירחם עלינו שלא נדחה מאור פניו.

'היכל הברכה' דברים דף קעה.

איך על ידי תפלה נשתנה הגור דין מרעה לטובה

הקשה הרמב"ן (ע"י צפנת פענח וארא ומשפטים) איך על ידי תפלה נשתנה הגור דין מרעה לטובה, וכי יש ח"ו שינוי רצון וביותר המתפלל בעד חבריו. ותיירץ מורי [הבעש"ט] זללה"ה בשם רבו אחיהו השלני, שעיקר התפלה למתק דין בשורשו לקשר המלכות דינא דמלכותא בכינה על ידי מסירות נפש, ושם הוא אדם אחר, ועליו לא נגזרה גזירה. ומורי [הבעש"ט] זללה"ה ביארו יותר, כי הגור דין הוא אותיות, ומפי הקב"ה אינו יוצא רק צירופים טובים 'רצה' 'יוד' 'עשר' 'תם' 'עין', וכשמתפשטין לערך המקבל, נעשה ר"ל צירופים לא טובים 'רצה' 'רעש' או 'ערש' 'דוי' 'מת' 'עני' וכיוצא, והצדיק מעלה בתפלתו, ובדמעות עיניו נתעלין ונמתקין הדינים בשורשן, ונעשה אדם אחר ומקבל הצרופים כמו שהם בשורשן 'רצה' 'עין' טובה וכיוצא, הבן הדברים.

לקט אמרי פנינים' דברים דף רו:

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

**דבר אל פני ישראל ואמרת אליהם אדם
פי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבהמה
מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם
(ויקרא א ב)**

ענין הקרבנות בזמן הבית ובזמן הזה

אמירת סדר קרבנות וקטורת בציבור

יזהר מאוד לומר סדר הקרבנות והקטורת בציבור בבית הכנסת, ויועיל להרבה ענינים, שיהיו עשרה מיישראל ביחד אומרים סדר הקרבנות והקטורת והוא בכללם. ואם אמרם בביתו יחזור לאמרם עם הציבור בבית הכנסת, כי דבר גדול הוא לאמרם בציבור.

'שלחן הטהור' סימן מה, ז

מסורת מאבותינו לא להקריב בזמן הגלות

'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כח ה). מצוה זאת על הציבור בזמן שהמלכות של ישראל מולכת, ואף שגם בזמן הזה יכולין להקריב קרבנות אף בזמן שאין בית, כי קדושת המקדש לא בטלה ויכולין לעשות כל הנ"ל, אעפ"כ מסורת לנו מאבותינו שלא ניבנה בית ולא נקריב קרבן בזמן הגלות, שלא יבואו טמאים ויטמאו המקדש ויעבדו שם פסיליהם, כי את זה לעומת זה עשה אלהים (קהלת ז יד), ואנו מייחלים ומצפים שיחזור המלכות לבעליה ויבנה המקדש מעשי ידי הקב"ה, בית ראשון ושני יחזור לנו מלך עליון במהרה בימים לא כביר, ומלך עליון ירחם.

'אוצר החיים' שמות דף ריג.

ביאור הגמרא שכל הקרבנות והמועדות בטלן לעתיד

מה שכתוב (ויקרא רב ט ז), כל הקרבנות בטילות, לכאורה לא על ימי משיח נאמר, וכי בחנם אמר ר' ישמעאל (שבת יב:) לכשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת שמינה, וכיוצא מצינו הרבה בש"ס, וכי על חנם יבנה המקדש במהרה בימינו, וכי להקריב קרבן תודה לבד יבנה המקדש.

ומה שאמרו כל הקרבנות בטילות, אפשר כוונתם לאלף השביעי שהוא מנונה בשם 'עתיד לבא' כידוע, וכשיבטלו כל הקרבנות קרבן עומר בודאי ג"כ יבטלו, כידוע ליודעין טעם עומר, א"כ בימי המשיח כל הקרבנות יחזירו ולא עומר בלבד, ובאלף השביעי גם עומר יבטלו...

מעתה נשכיל בדברי חכמינו שאמרו כל הקרבנות בטילות לעתיד חוץ מקרבן תודה אשר לפי פשט אמיתי קאי על ימי המשיח, ומה טעם קרבן תודה לא יבטלו.

אבל אמיתות הפשט 'שיתבטל' היינו מפעולתן, כי אחר שלא יחטאו לא יצטרך לקרבן, ואחר שיהיה השלם בעולם ויהיה השלם בתכלית השלימות לא יצטרך לשלמים, ולכן יבטלו מפעולתן, אבל יבא לפעולה אחרת הידוע לידוע נסתרות לבוחן כליות.

וכל המועדות הבטילין, היינו מה שבאין לזכור יציאת מצרים, אבל בודאי לא יבטלו אות אחר מן התורה, אלא יהיה נעשים וזכרים לענינים נסתרות.

אבל קרבן תודה לא יבטלו מפעולתו, כי טעם קרבן תודה הבאה עם חמץ, טעם אחד עם שתי הלחם הבאים מחמץ, כי מחמת גודל קדושת היום עצרת יום קבלת התורה, היא ביטול ל"צה"ר מכל וכל כידוע.

ובאמת נצרך היצר לכמה דברים לעבודת האל ב"ה וב"ש, כידוע לטועמי טעם עבודה באמת. ולכן בימי הפסח שעדיין לא קבלנו עלינו עול מלכותו, ועדיין היצר בתוקפו, צריכין לבטלו מכל וכל לבער החמץ.

וביום הקדוש יום עצרת, אדרבה מחמת גודל קדושת היום אפשר לבא לביטול המציאות, ושיתבטל היצר מכל, ולכן בהכרח להשאיר לו איזה כח בקדושה שיהא נשאר כח היצר מה שצריכין אותו לעבודת האל ב"ה וב"ש.

ולכן בא שתי הלחם חמץ, וכן קרבן תודה הבא להודות על שהצילו האל מצרות הסוככות מצד היצר א"כ אפשר מגודל הודיה ושמחה שיתן לאל ב"ה וב"ש יבא לביטול, עד שיתבטל כח היצר מכל וכל, ולכן בהכרח להביא עם חמץ, ויש בזה דברים נעלמים אי אפשר להעלות כאן על הכתב והמשכיל יבין.

ולכן קרבן תודה [לא] יבטלו לעתיד מפעולתו, כי לעתיד לבא במהרה בימינו יתעקר היצר מכל וכל, ואעפ"כ ישאר לאותן הדברים הצריכין אותו לעבודת האל ב"ה וב"ש, כגון לחדוותא דשמעתא ולהוליד בנים ורע ברך ה', כמבואר אצלינו בדרושים בספרי 'רקיע השמים' [היכל הברכה] על מסורת התורה על פסוק 'ויצא המן ביום ההוא שמוח וטוב לב' (אסתר ה ט) מלמד שנתעברה כל אחת בבן זכר (ע"י שבת ל), ודי בזה למשכילים. ולכן קרבן תודה לא יבטלו מפעולתו אפי' לעתיד, כי לעתיד בוודאי יצטרך לישאר לו איזה כח קדושה שלא יבטלו מכל וכל...

'עשירית האיסה' דף יח.

עבודת השם בזמן הגלות ובזמן הבית

ישראל... מגודל הצרות והמרירות הגלות, הם עומדין באמונה שלימה חזק כבדול... שלא יפלו לגמרי לתוך הקליפות והרע בתאוות עולם הזה ובהיהורים רעים רחמנא ליצלן, ובפרט חלילה בהיהורי עבודה זרה צואה רותחות, הבל וריק. ואור הצדיק עליון של יוסף ולפעמים של בנימין, עליו נאמר (משלי כז) 'טוב שכן קרוב', תמיד אף בגלות המר, ואינו נפרד מכנסת ישראל אף רגע אחת, והוא 'טוב' לה 'מאח' [רחוק] תפארת, המורה על יחוד שבזמן המקדש פנים בפנים, שזמן הטוב.

כי [יש] יותר תענוג להקב"ה בגלות מתורה ותפלה ויחודים ומצוות של ישראל, יותר מכל הקרבנות שהיה בזמן המקדש, בעת שהשמן הטוב היה יורד בעבודת הכהנים במקדש. כמבואר בזהר (עבודת) [עבודה] של הכהנים מורה על השמן, ועבודה בזמן הגלות נקרא זיתים, מרוזין כזית (עירובין יח:), על השכינה ועל גלותה וירידתה ובצורה, והם מרורים בדוחק ועוני ויסורים וחלישות דעת, ובחסרון פרנסה, ומקבלין הכל באהבה, ומקדשין השם הגדול באמת... בגלות ומרירות, וחשכות וצער, פתאום יבוא האדון אל היכלו, ומאיר בלב ישראל בש"ע נהורין, אור מופלא מעין עולם הבא, ובוה יכולין להתקיים בגלות המר ליסבול הכל באהבה בחיבה.

'היכל הברכה' דברים דף קעב.

הרכב ד' יסודות של נפש הבהמיות שבאדם מוטוב ורע. וענין הקרבנות שמכפרים על האדם

תדע אחי פטרות הענין, שגוף האדם החומר נחלק לד' ליחות, לבן אדם ירוק שהור, והוא סוד נפש הבהמיות גוף החיצון, ובתוך אותו נפש הבהמיות יסוד עפר מתלבש קליפות נוגה בסוד היצר טוב והיצר הרע, בסוד צלם גוף הפנימי, ובוה המלבוש נוגה מתלבש נפש דעשייה בחינות אורות, ואינה נהנית וניזונית מחיצונית הנקרא נפש הבהמה, אלא על ידי התלכשות היצר הרע, שהוא הגובר בה ומלכלך אותה, ומקרב לה העיבור והשמרים הרע של נפש הבהמיות, ובהכרח תהיה הנפש בתחלואים ותחטא, כי מזונה הם מאכלים רעים.

אך כשהיצר טוב גובר על הארבע יסודות, כפי המבואר בשער הקדושה למרון אלקי, אז אינו מברר רק נפשות הרם והטוב והמובחר שבאותו נפש הבהמיות, ומקרב לנפש דעשייה, אז היא בריאה ואינה חוטאת, כי גם ד' יסודות חומריים של נפש הבהמיות מורכבים מוטוב ורע, ומאותה חלק הרע שבה הוא מזון ליצר הרע שבשרשו הוא ס"מ, וכשה גובר מקרב העיבור והרע שבו אל נפש העיקרית, כי הנפש והאורות אף דעשייה הוא טהורה ומבוררת, אלא שיונקת וניזונית לזימנין מן היצר הרע.

ונמצא תבין סדר האדם, כי בגוף החומרי נפש הבהמיות יש ארבע יסודות רעים, ועליהם שוכן מלבוש ד' כתנת עור' (בראשית כא) משכא דחויא, וארבע יסודות הרעים מעוררין לכל מדות ותאוות רעות מחשבות רעות רחמנא ליצלן. אבל יש ג"כ ארבע יסודות מסיטרא דטוב, ועליהם שוכן מלבוש ד' כתנת אור' בסוד קליפות נגה הטוב שבה, ובכח אלו יכול לחזור גם כחות ארבע יסודות רעים לקדושה או להיפך רחמנא ליצלן, וזהו הבחירה.

ונמצא כי העכירות של נפש הבהמיות של אדם, כשעולה אל נפש הפנימי לזיון ממנה, הוא גורם לחטוא לו, ומי גרם לו עכירות בתחלה בנפש הבהמיות של אדם, ודאי שנמשוך לו מנפש הבהמיות שבבעל ח' שהוא חיצונית נפש הבהמיות שבאדם.

ולכן כשאדם חוטא ומקריב קרבן נפש הבהמיות של בעל חיים, שהיא גרמה לו לחטוא, ואז נחית אש גבוה ושוורף את העכירות, ואז שורש נפש הבהמיות של אדם נמשך לו זכות ונקיות ומתכפר האדם. ולהיות כי גם נפש הדומם והצומח הם יתר עכורים, כי גם הם גורמים ומסייעין לחטוא, ולכן גם הם נקריבין על המזבח לכפר על האדם ולנקותו מכל מדות רעות, ולהחזיר הכל לטוב, לעבוד את השם בכל הכחות ומדות רעות גם כן, ואז יתברכו כולם ממקור הברכות.

'אוצר החיים' ויקרא דף ו. וע"ע 'זוהר ח' ח"א דף לד.

עיקר העבודה הוא להרבות בקדושה ולהמעיט כח הרע והוא ע"י קרבנות עולה וחטאת

עיקר עבודה שלנו ליוצר בראשית [הוא] להוסיף כח בקדושה שיתרבה שפע קדוש בין הקדושים, וזה עיקרו נעשה על ידי קיום העשין, שעולה מכפרת אעשה (יומא לו). ועוד עבודה גדולה להמעיט כח הרע, להשפילו ולהמעיטו, וזה נתקן על ידי החטאת, ולכן מתחלה צריכין להשפיל הרע ואחר כך להוסיף שפע וחיות בקדושה [כטעם שחטאת קודמת לעולה (פסחים נט)].

'אוצר החיים' ויקרא דף מט.